

“Inšpirujúce príklady z celého sveta - zborník”

10 dobrých príkladov v environmentálnom vzdelávaní k udržateľnosti z globálneho Juhu

November 2017

INŠPIRUJÚCE PRÍKLADY Z CELÉHO SVETA - ZBORNÍK

10 dobrých príkladov v environmentálnom vzdelávaní k udržateľnosti z globálneho Juhu

~ Inšpirácia prichádza z prekvapivých miest. ~

Niekedy sa zdá, že náš svet a globálne výzvy, ktorým čelíme, sú skutočne ohromujúce a sklúčujúce. Mnohí z nás môžu mať pocit, že nemôžeme zmeniť smerovanie dejín a že v globálnom meradle sa dá urobiť len veľmi málo. Avšak tieto fascinujúce a inšpirujúce praktiky z celého sveta, od Mexika po Bangladéš, od Južnej Afriky po Arménsko nám ukazujú, že dokonca aj malá skupina ľudí v malej miestnej komunite môže pohnúť horou. Môžeme vidieť, ako miestna realita meniac sa od malých a nenáročných miestnych projektov je krokom správnym smerom a dokáže prispieť k zmenám vo väčšom rozsahu: či už je to starostlivosť o školskú záhradu v nepriaznivom podnebí, ktorá zabezpečuje zdroj výživných jedál pre žiačky, alebo hlasy na ochranu ohrozených druhov a učenie sa, ako koexistovať na našej jednej a jedinej planéte.

Partneri projektu SAME WORLD hľadali na východe a západe, na severe a na juhu, aby našli takéto inšpiratívne príklady z globálneho Juhu, ktoré sú inovatívne, replikovateľné a udržateľné. Našli sme viac ako 50, ale museli sme niekde prestať a 10 z nich predstavujeme v tomto zborníku.

Pri ich čítaní zistíte, že Margaret Mead má úplnú pravdu: nikdy nepochybujte, že malá skupina zorganizovaných a angažovaných občanov môže zmeniť svet; je to jediná vec, ktorá kedy fungovala! A len si predstavte, že ak sa každý z nás zajtra rozhodne a podnikne niečo podobné ako tieto príklady, ktoré tu predstavujeme, ak by tým vo svojom okolí, miestnej komunite alebo regióne niečo málo zmenil, kruh vln vyvolaný týmito krokmi by sa bezpochyby prelial celým svetom.

Prečítajte si ich, nechajte sa inšpirovať a zmeňte svoj svet tiež!

Váš tím SAME WORLD

Región Natore v Bangladéši

Inšpirujúci príklad #1

RIEŠENIA NA ZMENU KLÍMY A REZILIENCIU PRINÁŠAJÚ V BANGLADÉŠI NA DREVENÝCH LODIACH

*" Namiesto toho, aby žiaci chodili do školy,
škola pride za nimi ."*

*~ Mohammed Rezwan,
zakladateľ
Shidhulai Swanirvar Sangstha ~*

1. Popis aktivity

Bangladéš, jedna z najnižšie položených a husto osídlených krajín na svete, je všeobecne známa ako "základňa zmeny klímy". Zatiaľ čo jedna pätina krajiny je počas monzúnovej sezóny každoročne zaplavená, extrémne javy spôsobené zmenou klímy, ako napríklad vietor a dažďové zrážky, niekedy spôsobia, že stovky riek sa vylievajú a zaplavia asi dve tretiny krajiny. Okrem desiatok environmentálnych, sociálnych a hospodárskych dopadov spôsobených povodňami, sú aj tisíce škôl nútené zatvoriť.

Mohammed Rezwan je architekt, narodil sa a vyrastal v oblasti Natore. Vďaka svojej rodinnej lodi sa mu podarilo dokončiť školu, na rozdiel od mnohých jeho priateľov. Na univerzite začal rozmyšľať o tom, že ak sa deti nemôžu dostať do školy, mala by škola prísť za nimi. V roku 1998 založil neziskovú organizáciu "Shidhulai Swanirvar Sangstha", ktorá v roku 2002 predstavila prvý plávajúci školský systém v krajine.

Školské lode poháňané solárnou energiou poskytujú
vzdelanie deťom v Bangladéši

Organizácia prevádzkuje flotilu lodí, ktoré slúžia ako školské autobusy, z ktorých každá môže prepraviť 30 študentov a zbierať deti zo zastávok na brehu rieky. Akonáhle zakotvia, vyučovanie začína. Plávajúce školy ponúkajú základné a stredoškolské vzdelanie miestnym deťom, ktoré by inak museli školu vynechávať.

Nazma Khatun, učiteľka na školskej lodi Natore, v oblasti, z ktorej sa študenti počas sezónnych záplav nemôžu dostať do najbližšej vládnej základnej školy vzdalenej asi 2 km,

uviedla: "Plávajúca škola priniesla veľa výhod. Žiaci sa ľahko dostanú do školy a zostanú blízko pri svojich rodičoch. Gramotnosť narastá." Jej dcéra tiež navštevovala plávajúcu školu a teraz študuje na neďalekej strednej škole. Zmenila aj Khatunin život k lepšiemu. "Keď som sa vydala, zostala som doma ako žena v domácnosti," rozpráva. "Teraz popri štúdiu vyučujem v tejto škole."

Lode pôsobia aj ako knižnice, centrá pre vzdelávanie dospelých a solárne dielne. Sú vybavené solárnymi panelmi, ktoré napájajú počítače, svetlá a ďalšie zariadenia. Ale lode prinášajú viac než služby v týchto oblastiach – prinášajú elektrickú energiu.

"Shidhulai Swanirvar Sangstha" prevádzkuje aj plávajúce kliniky, ktoré poskytujú lekárov a záchranárov. Školia dospelých dedičanov aj o právach detí a žien, o výžive, zdraví a hygiene, okrem pestovania zeleniny v "plávajúcich záhradách" ich učí, ako chovať kačice a ryby, a tak im pomáha prispôbiť sa vplyvom zmeny klímy.

V roku 2003 sa Global Fund for Children stal prvým inštitucionálnym investorom v jedinečnej lodnej škole Shidhulai. V súčasnosti sa organizácia môže pochváliť flotilou viac ako 50 plávajúcich škôl, knižníc, zdravotníckych kliník a školiacich stredísk, ktoré slúžia takmer 100 000 ľuďom v Bangladéši v oblastiach, ktoré sú vystavené záplavám.

"Shidhulai Swanirvar Sangstha" získala niekoľko ocenení, vrátane ocenenia "Prístup k učeniu" vo výške 1 milión USD od nadácie Bill & Melinda Gates. Ich práca je prezentovaná v dokumente "Easy Like Water" (2010) od Glenn Baker, ktorý je súčasťou iniciatívy Sundance Institute's Stories of Change.

Ďalšie krajiny, ktoré sú vystavené záplavám, vrátane Kambodže, Nigérie, Filipín, Vietnamu a Zambie, zaviedli plávajúce školy podľa Rezwanovho modelu.

2. Prečo je to dobrý príklad?

Táto prax ukazuje, ako miestne riešenia môžu poskytnúť miestni ľudia, čo dokazuje, že je možné odolávať extrémnemu počasiu a zhoršovaniu vplyvov zmeny klímy, riešiť znečistenie a zároveň zvýšiť mieru gramotnosti, zlepšiť výživu a zdravie a vymaniť ľudí z chudoby.

3. Ďalšie informácie

- <http://www.easylikewater.com/>
- <http://sowc2015.unicef.org/stories/its-a-boat-its-a-school-its-a-livelihood-booster/>
- http://www.equatorinitiative.org/images/stories/winners/138/casestudy/case_1348165558.pdf

4. Referencie

Shidhulai Swanirvar Sangstha (n.d.). Zdroj: <http://www.shidhulai.org/ourwork.html>

Islam, S. (2015). Boat schools bring classroom to Bangladesh's flood-hit children. Thomson Reuters Foundation. Retrieved from: <http://news.trust.org/item/20150309101250-4lmwe/>

The Global Fund for Children (2014). Bangladesh's "Boat Schools" Tackle Education and Climate Change. Zdroj: <http://www.globalfundforchildren.org/bangladeshs-boat-schools-tackle-education-and-climate-change/>

Inšpirujúci príklad #2

REPAPEL: ENVIRONMENTÁLNE VZDELÁVANIE NA ZÁKLADE ZBERU A RECYKLÁCIE PAPIERA

"V Repapel je odpadový papier užitočný, pretože sa premieňa na školské potreby a materiály pre najchudobnejšie deti. A učíme sa, ako sa starať o životné prostredie."

- Študent zapojený v projekte Repapel -

1. Popis aktivity

REPAPEL je projekt CEUDU (Uruguayské centráló de Uruguay), uruguajského neziskového občianske združenia založeného multidisciplinárnou skupinou technikov a odborníkov špecializovaných na problematiku životného prostredia. V roku 1999 začali pilotný projekt "Repapel: Environmentálne vzdelávanie založené na zbere a opätovnom použití papiera", hlavne v oblasti Montevideo.

V roku 2002 CIES (Centro Informazione e Educazione allo Sviluppo) s pomocou zdrojov EU podporila začiatok Recyklačného programu, ktorý zahŕňal 5 škôl a 20 spoločností.

Projekt je založený na zbere papiera, denníkov, kartónov a derivátov, ktoré študenti zbierajú vo svojich školách, domovoch, u susedov a v miestnych podnikoch. Sponzorujúce organizácie (verejné a súkromné) darujú svoj odpadový papier. Zozbieraný papier je vstupom na výrobu užitočných školských potrieb, vďaka spolupráci niektorých recyklačných centier, ktoré recyklujú papier a poskytujú školské materiály späť zúčastneným školám. Táto aktivita je spojená s workshopmi pre učiteľov, ktorí sú vyškolení na výučbu o procese recyklácie.

Projekt Repapel sa realizoval v približne 100 školách a v súčasnosti stále pracuje v 50 školách v Montevideu a mimo neho - aj v mestách Trinidad, Melo, Colonia, Salto y Paysandú - v spolupráci s viac ako 60 organizáciami a spoločnosťami, ktoré poskytujú svoj odpadový papier.

V roku 2006 bol Repapel ustanovený ako občianske združenie uznané Ministerstvom školstva a kultúry. V roku 2011 získal uznanie Kultúrnej a vzdelávacej inštitúcie tohto ministerstva.

2. Prečo je to dobrý príklad?

Táto inovatívna iniciatíva predstavuje nové a kreatívne riešenia environmentálnych problémov pomocou nástroja recyklácie papiera a zameraním sa na ekonomickú a ekologickú vzájomnú závislosť a jej vzťah k životnému prostrediu a rozvoju. Ide o inovatívny vzdelávací projekt, keďže pred realizáciou projektu školy poskytovali žiakom málo príležitostí na účasť na environmentálnych projektoch. Okrem toho neexistovali žiadne zariadenia ani zvyk zbierať a recyklovať papier. Väčšina spoločností nebrala do úvahy výhody recyklačného procesu.

Deti sa dozvedia o pozitívnych účinkoch, ktoré má recyklácia na životné prostredie a zavádzajú ich do praxe, pričom sa zúčastňujú aj ďalší kľúčoví partneri ako učitelia, rodiny, miestne podniky a spoločnosti a komunita ako celok. Výsledkom práce s deťmi, učiteľmi a spoločnosťami je zozbieranie 500 000 kg papiera na recyklovanie ročne, ako aj podpora zodpovedného používania a vyhadzovania papiera s dvadsiatimi deťmi, 8 000 dospelými a 100 učiteľmi, ktorí sa menia na multiplikátorov a operátorov.

Projekt Repapel je príkladom, pretože jeho ciele, metodológia a aktivity môžu byť replikované v rôznych kontextoch. V skutočnosti sa doteraz replikoval v Mexiku, Kostarike a Čile.

3. Ocenenia

- "Najlepší príklad na zlepšenie životného prostredia", Dubai International Award and UN-Habitat (2002).
- Výheca regionálnej súťaže o inovatívne nápady pre mobilizáciu zdrojov v Ashoka (2003).
- "Vyhlásenie o uznaní Ministerstva" od Ministerstva vzdelávania a kultúry a Ministerstva bývania, teritoriálnej regulácie a životného prostredia a Ministerstva pre sociálny rozvoj.
- "Ciudadano de Oro" (2009).

4. Ďalšie informácie

- Zdroj fotografií: <http://www.repapel.org/multimedia/fotos/>
- <http://www.repapel.org/noticias/>
- <http://www.ceadu.org.uy/>
- <http://www.repapel.org/multimedia/videos/>

Inšpirujúci príklad #3

LANDFILL HARMONIC – Recyklovaný orchester

Iniciovali Favio Chavez a Luis Szaran at Cateura de Asuncion v roku 2006. V roku 2011 orchester začal trénovať deti a mládež ako si vytvoriť vlastné nástroje.

"Myslím, že veľa detí v mojej krajine nenašlo zmysel života. Dostávajú sa ku drogám a alkoholu, pretože nevedia, čo majú robiť so svojim životom. Hudba je niečo, čo pomáha vyhnúť sa všetkým týmto veciam."

~ Detský člen orchestra ~

1. Popis aktivity

Chávez spoznal tieto deti a ich rodiny pred viac ako 8 rokmi, keď pracoval na projekte na recykláciu odpadov na skládke Cateury. V tejto oblasti viac ako 40% detí nedokončilo školu, pretože ich rodičia potrebujú aby pracovali. Ako environmentálny inžinier s hudobným vdelením sa jedného dňa rozhodol pomôcť deťom vyučovaním hudby. Cieľom bolo jednoducho zabrániť deťom hrať sa na skládke.

"Spočiatku to bolo veľmi ťažké, pretože sme nemali miesto na skúšanie a museli sme sa učiť tam, kde pracovali rodičia, medzi odpadom." hovorí Chávez. "Deti nevedeli nič o hudbe a bolo veľmi ťažké kontaktovať rodičov, pretože mnohí z nich ani nežijú so svojimi deťmi."

Nakoniec rodičia pochopili, že hranie hudby bráni ich deťom dostať sa do problémov, niektorí sa dokonca vrátili k deťom, ktoré predtým opustili. Čoskoro bolo viac detí, ktoré sa chceli učiť, než koľko bolo nástrojov, takže Chávez a Nicolas "Cola" jeden z robotníkov na skládke, experimentovali s tým, že vyrábali nástroje z recyklovaných materiálov z odpadu na skládke. Strunové a dychové nástroje sa vyrábajú z plechoviek, vidličiek, vrchnákov na fľaše a všetkého ostatného, čo okolo seba nájdú.

Recyklované nástroje slúžia aj inému praktickejšiemu účelu: Deti ich môžu bezpečne vlastniť. "Pre mnohé deti bolo nemožné dať im husle, aby si ich odniesli domov, pretože ich nemali kam uložiť, a ich rodičia sa obávali, že ich kvôli nim vykradli alebo by nástroj predali na nákup drog."

Orchester bol mnoho rokov nevypočutý. Zverejnenie krátkej ukážky skladieb orchestra na internete vyvolalo rozruch na sociálnych médiách, ktorý to zmenil. Orchester sa rozrástol z niekoľkých hudobníkov na viac ako 35 členov. Hudobná škola Cateury ešte nemá vlastnú budovu, ale učí viac ako 200 detí na skládke hudbe a ako si vytvoriť vlastné recyklované nástroje.

*(časť textu prevzatá z <http://www.landfillharmonicmovie.com/>).

2. Prečo je to dobrý príklad?

Projekt ukazuje, ako môžu byť sny vybudované na odpade, ako je možné chrániť deti pred zlými návykmi a podporiť ich fungovanie na sociálnej úrovni (spojenie s hudbou, význam vzťahov), chrániť životné prostredie (opätovné použitie a recyklácia, význam životného prostredia) a dosiahnuť zmenu perspektívy (deti si uvedomujú dôležitosť práce, starajú sa o svoje rodiny atď.).

3. Ďalšie informácie

- <http://www.recycledorchestracateura.com/the-band>
- <http://www.landfillharmonicmovie.com/>

Inšpirujúci príklad #4

SCREAM: ADVOKÁCIA A ZAPOJENIE KOMUNITY PRE MLÁDEŽ

Somero Uganda je mimovládna organizácia založená v roku 2009, ktorej cieľom je zlepšiť vzdelávanie dievčat v slume Bwaise v Kampale a podporiť mladé ženy vo veku od 13 do 25 rokov žijúce v oblasti slumu Kampala Bwaise, aby dosiahli zmysluplné vzdelanie a odbornú prípravu pre sebestačný život, a aby pôsobili ako agentky pre zmenu vo svojej komunite.

"Chcela by som povzbudiť všetky dievčatá, aby sa nikdy nevzdali svojich snov, ale aby vytrvali a čo najviac využili svoje šance. Napriek vážnym prekážkam žijem dobrý život, som schopná podporiť svoje dieťa a rodinu.

~ Absolventka programu matiek t inédžereriek ~

1. Popis aktivity

Organizácia Somero v Ugande obhajuje a zvyšuje povedomie o otázkach týkajúcich sa detí a mládeže. Zameriava sa na programy, ktoré podporujú vzdelávanie, práva detí, reprodukčné zdravie a rozvoj v ranom detstve. A čo je najdôležitejšie, používa metodológiu SCREAM (Podpora práv detí prostredníctvom vzdelávania, umenia a médií) na zvýšenie citlivosti komunity v záležitostiach týkajúcich sa detí a kampane proti zneužívaniu drog, zneužívaniu detí a rodovo podmienenému násiliu.

Somero Uganda prevádzkuje komunitné centrum v slumoch Kawempe v Kampale s mládežníckym kútikom, ktoré poskytuje mladým bezpečný priestor na plánovanie a realizáciu vlastných programov, podľa vlastných potrieb a túžob. Realizujú aj projekty týkajúce sa globálneho vzdelávania. Od roku 2011 sa realizujú projekty globálneho vzdelávania, sexuálneho reprodukčného zdravia, prevencie zneužívania drog, poradenstva a pracovných príležitostí.

Program sa zameriava najmä na zraniteľných mladých ľudí, ktorí chcú prispieť k rozvoju svojej komunity. Účastníci sú zapojení do všetkých fáz činnosti; vykonávajú prieskumy s cieľom identifikovať príslušné témy, ktoré sa osobitne týkajú ich komunit, plánujú a realizujú projekty.

Použitím metodiky SCREAM príjemcovia oslovujú svoju komunitu prostredníctvom umeleckých, divadelných a tanečných aktivít. Tieto aktivity zahŕňajú výtvarné umelecké nástenné maľby, spoločenské / školské dramatické predstavenia a spoločenské / školské filmové a fotografické výstavy. Ich cieľom je zvýšenie povedomia, ako aj na podpora a zvyšovanie citlivosti komunit na rôzne otázky, ktoré majú vplyv na mládež v chudobných štvrtiach, ako sú predčasné sobáše, sex medzi generáciami. Realizované projekty zahŕňajú o.i. manažment prvej

menštruácie medzi žiakmi základných škôl, interaktívnu prevenciu zneužívania drog alebo globálne vzdelávanie.

Okrem toho sa uskutočňujú vzdelávacie kampane zamerané na ovplyvňovanie zmien medzi študentmi. Najdôležitejším bodom programu je kariérové poradenstvo, práva detí, informácie o prevencii zneužívania drog a zdravotná starostlivosť.

Somero Uganda spolupracuje so školami, náboženskými a kultúrnymi inštitúciami, ako aj miestnymi úradmi. Rodičia a učitelia, ktorí sú členmi škôl, náboženských alebo komunitných inštitúcií, predstavujú podporné prostredie pre prácu Somero Uganda.

2. Prečo je to dobrý príklad?

Použitie metodiky SCREAM pri tejto aktivite si zaslúži ocenenie, pretože uznáva, že mladí ľudia sú hnacou silou zmeny. Cieľom projektu SCREAM je všeobecne podporiť povedomie mladých ľudí o právach detí, aby konali a mobilizovali svoje komunity. SCREAM sa snaží o zmenu sociálnych postojov na podporu kultúry rešpektovania práv detí a na posilnenie celosvetového hnutia proti detskej práci.

Prostredníctvom umenia - drámy, kreatívneho písania, hudby a výtvarného umenia - a na sociálnych médiách sú mladí ľudia podporení, aby odovzdali svoje poslanstvo širšej komunite. SCREAM sa snaží pozdvihnúť tvorivé energie detí a mládeže pozitívnym a konštruktívnym spôsobom a podporuje vzdelávanie navzájom medzi mladými ľuďmi, ktorí sa spolu stretávajú. Vzájomné vzdelávanie medzi žiakmi je veľmi dobrá možnosť, ako osloviť žiakov s rôznymi témami. Ochrana životného prostredia nie je veľmi populárnou témou medzi deťmi a mladými ľuďmi. Zvyšovanie povedomia sa musí začať vo veľmi mladom veku. Projekt vytvára sebavedomú vzdelávaciu atmosféru a orientuje sa na potreby detí. Prostredníctvom workshopov a vzájomným vzdelávaním medzi mladými môžu byť vhodným spôsobom riešené aj environmentálne otázky.

3. Ďalšie informácie

- <http://somero-uganda.org/advocacy-and-community-involvement/>
- <http://somero-uganda.org/global-learning/>
- <http://www.learn2change-network.org/userfiles/downloads/GLOBAL%20LEARNING%20AT%20SOMERO%20UGANDA.pdf>
- <https://theglobalfriends.wordpress.com/about/ugandan-friends-2/>

Inšpirujúci príklad #5

PROJEKT ŠKOLSKEJ ZELENEJ KRAJINY V KYRGYZSTANE

Pochopenie hodnoty biodiverzity a zvyšovanie povedomia o význame jej ochrany.

Kyrgyzstan (zelenou)

1. Popis aktivity

Kirgizská republika (Kirgizsko) je vnútrozemská a hornatá krajina v strednej Ázii. Je domovom takmer 6 miliónov ľudí a má najbohatšiu biodiverzitu zo všetkých stredoázijských krajín. Na jeho území sa nachádza 22 tried ekosystémov a 1% všetkých známych druhov na Zemi, hoci krajina zaberá iba 0,13% plochy Zeme.

Ale podobne ako v mnohých krajinách je biodiverzita v Kirgizsku mimoriadne ohrozená sociálnymi a hospodárskymi tlakmi, a to najmä vo vidieckych oblastiach, kvôli nadmernému paseniu, používaniu pesticídov a hnojív a znečisteniu vodných zdrojov. Bola identifikovaná potreba zvýšiť povedomie vo vidieckych a mestských komunitách o jedinečnom dedičstve biodiverzity v jednotlivých krajinách a začať vytvárať odlišné vzorce správania. Školy boli uznané za vhodné centrá, aby mohli čeliť tejto výzve.

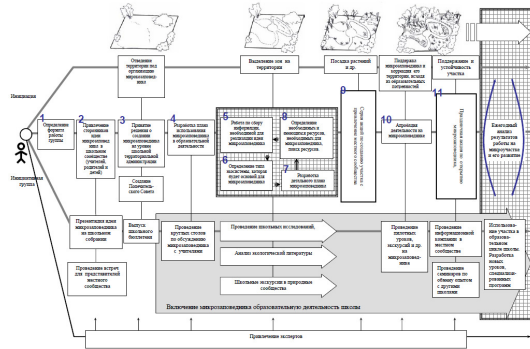

Projekt "Školská zelená krajina" bol podporený ekologickým hnutím "BIOM", národnou mimovládnu organizáciou, ktorá zjednocuje mladých odborníkov, vedcov a vodcov, ktorí sa podieľajú na riešení environmentálnych problémov Kirgizskej republiky a Stredoázijského regiónu, a Field Studies Council, charitatívnou organizáciou zameranou na environmentálne vzdelávanie v Spojenom kráľovstve, ktorá poskytuje príležitosť na vzdelávanie a zábavu pre ľudí všetkých vekových kategórií a podporuje ich schopnosť objavovať, skúmať a pochopiť životné prostredie, ďalej nadácie Darwin Initiative Foundation, grantovej schémy vlády Spojeného kráľovstva, ktorá pomáha chrániť biodiverzitu a prírodné prostredie prostredníctvom miestnych projektov na celom svete, a vlády Kirgizska (Ministerstvo školstva a Ministerstvo životného prostredia).

Projekt zahŕňa vytvorenie siete školských mikro-rezervácií voľnej prírody z rôznych regiónov Kirgizska v 25 rôznych školách v celej krajine. Zriadenie rastlinných mikro-rezervácií (PMR) je medzinárodne uznávaným prístupom na ochranu endemických, vzácných a ohrozených druhov. PMR predstavujú oblasti malého rozsahu (menej ako 20 ha), ktoré boli vybrané, pretože sú miestom výskytu vzácných a ohrozených rastlín.

Koncept mikro-rezervácií bol vyvinutý okolo roku 1990 v regióne Valencia v Španielsku a po prvýkrát bol aplikovaný v roku 1994. Takáto sieť malých chránených oblastí predstavuje nástroj riadenia, ktorý doplní široko akceptovanú stratégiu "rozsiahlých oblastí", ktorá boli prijaté a

implementované prostredníctvom siete NATURA 2000. Ochrana vybraných druhov rastlín v rámci PMR sa uskutočňuje realizáciou malých manažerských opatrení (oplotenie, stráženie, informačné tabule atď. aby sa určili faktory ovplyvňujúce ich ochranu (klímu, pôdu, iné rastliny, zvieratá, ľudské aktivity atď.).

Mikro-rezervá v škole v Kirgizsku a plán manažmentu v Príručke Zelená krajina pre študentov.

Učitelia a študenti nadšene realizovali aktivity v rámci iniciatívy, keďže sa podieľali na vývoji počiatkovej myšlienky a procesu tvorby plánov mikro-rezervácií biodiverzity ako oblastí výučby a ochrany. Sieť 25 PMR nielenže priamo chráni životné prostredie, ale bude aj naďalej využívaná na účely výučby a pre činnosti v komunite.

2. Prečo je to dobrý príklad?

Táto aktivita ukazuje, ako možno efektívne vzdelávanie v oblasti biodiverzity kombinovať s realizáciou zásad trvalo udržateľného rozvoja a zachovaním prírodných ekosystémov. Ukazuje tiež pozitívny a hmatateľný vplyv na životné podmienky, kvalitu života jednotlivcov, skupín alebo komunit. Má veľmi silný efekt udržateľnosti i po ukončení projektu a dobrý potenciál na replikáciu.

3. Ďalšie informácie:

- <http://www.darwininitiative.org.uk/project/11024/>
- <http://www.biom.kg/en/informatory/publications/5812cb34a6016dcc8ae57acf>

4. Referencie

The Darwin Initiative. Final Report – School Green Land Project Kyrgyzstan. Zdroj: [http://www.darwininitiative.org.uk/documents/11024/4051/11-024 FR - edited.pdf](http://www.darwininitiative.org.uk/documents/11024/4051/11-024_FR_-_edited.pdf)

CRETAPLANT: A Pilot Network of Plant Micro-Reserves in Western Crete. Plant Micro – Reserves: Knowledge, Protection, Preservation. Zdroj: http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm?fuseaction=home.showFile&rep=file&fil=CRETAPLANT_brochure.pdf

Inšpirujúci príklad #6

“KIDS FOR TIGERS’ / DETI PRE TIGRE” – HLASY DETÍ ZA ZÁCHRANU TIGRA

Máme cieľ milión detí a chceli sme, aby sa zamilovali do prírody a tygra. Dali sme deťom jeden racionálny cieľ: záchranou tygra zachránite samých seba, pretože nikto nemôže zachrániť tigra, ak nezachráňte jeho les, jeho biotop. Samozrejme, ak zachránite les, ušetríte každý druh žijúci v tomto lese, od malých až po veľké.-

Bittu Sahgal (zakladateľ 'Kids for Tigers')

1. Popis aktivity

Projekt "Deti za tigre" inicioval časopis Sanctuary Asia v roku 2000 ako iniciatíva na ochranu prírody a environmentálny vzdelávací program pre školy v Indii. V rokoch 1999-2000 Sanctuary navštívil školy po celej krajine, aby predstavili dokument o tigroch a zozbierali podpisy na podporu záchranu tigrov. Zozbierali viac ako milión podpisov. Kontaktný program pre školy bol pripravený v roku 2002, v rámci neho sa deti dozvedajú, prečo musí byť tiger zachránený. V súčasnosti program Kids for Tigers zahŕňa deti z viac ako 300 škôl v 15 mestách (Mumbai, Kolkata, Bangalore, Dillí, Chennai atď.). Pomáha realizovať životne dôležité spojenie medzi prežívaním tygra a budúcim ekologickým zdravím krajiny. Okrem toho sa "Kids for Tigers" považuje za projekt, ktorý má významný vplyv na verejnú mienku a podporu ochrany prírody a voľne žijúcich živočíchov v Indii.

Prostredníctvom zábavných aktivít, ako sú dielne, tigrové slávnosti, prírodné prechádzky, filmové predstavenia a informačné sady o tigroch, sa 'Kids for Tigers' snažia umožniť deťom zamilovať si prírodu a zvýšiť ich povedomie o biodiverzite Indie.

Program zapája viac ako milión mladých Indov do aktivít zameraných na záchranu divých tigrov. 'Kids for Tigers' tiež spolupracujú s učiteľmi, rodičmi a študentmi, aby vysvetlili, ako prežitie divokých tigrov súvisí so zachovaním prírody a prežitím všetkých druhov v nej - vrátane ľudí. Dôvodom je: "Tigre nemôžeme zachrániť bez zachovania jeho lesa. Ak to urobíme, zachraňujeme najčistejšie zdroje vody v Indii. A ochranou vody zachraňujeme samých seba."

V roku 2002 predseda vlády Indie Atal Bihari Vajpayee udelil súkromnú audienciu 100 deťom z 'Kids for Tigers', ktoré mu odovzdali petičné listy a námaky priateľstva, čítali básne a vyjadrili svoje obavy o tigra a kroky, ktoré vláda musí prijať, aby zabezpečila prežitie tigrov. 'Kids for Tigers' kontaktovali politických lídrov a známe osobnosti so žiadosťou o podporu pre "Kids for Tigers". V roku 2001 predseda vlády napísal deťom gratulačný list, v ktorom uviedol: "Tiger je

zámkou environmentálneho zdravia Indie ... Ochrana indických lesov s tigrami nielenže zachráni toto zviera, ale zabezpečí aj ekonomickú stabilitu krajiny“.

2. Prečo je to dobrý príklad?

Táto aktivita ukazuje, že deti nemusia nevyhnutne čakať, ako sa stanú dospelými, na to, aby vzali svoje osudy do vlastných rúk. Program využíva veľa kreatívnych stratégií na šírenie posolstva medzi obyvateľstvom Indie a do zahraničia s cieľom zasiať semeno porozumenia do mladých myslí a posilniť ich s vedomím, že ich hlasy sú pre budúcnosť tie najdôležitejšie. Aktivita povzbudzuje deti, aby počúvali svoje hlasy, písali vládnym orgánom a ovplyvňovali svoje vlastné rodiny a komunity. Tieto deti lobovali za tigra na národnej úrovni, žiadali o ochranu miestnych prírodných rezervácií a stretli sa s predsedom vlády, hlavnými ministrami, guvernérmi, úradníkmi ministerstva životného prostredia a lesov, redaktormi novín, časopisov a rôznymi verejnými činiteľmi. Títo ľudia priamo prispeli – v čo najväčšej možnej miere – k zachovaniu tigrov v Indii, čo je skutočnosť uznávaná a obdivovaná environmentálnymi skupinami v Indii a v zahraničí. Okrem toho program už vychoval mnoho úspešných mladých obhajcov divokej prírody.

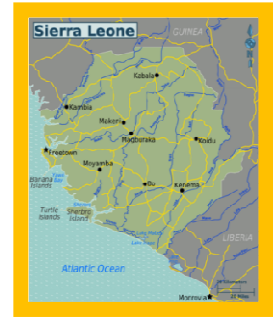
3. Ďalšie informácie

- [Save Our Tigers: http://www.saveourtigers.com](http://www.saveourtigers.com)
- [Sanctuary Asia: http://www.sanctuaryasia.com](http://www.sanctuaryasia.com)
- [Kids in India Come Together to Save Tigers \(video\): http://voices.nationalgeographic.com/2014/02/21/kids-in-india-come-together-to-save-tigers](http://voices.nationalgeographic.com/2014/02/21/kids-in-india-come-together-to-save-tigers)

Inšpirujúci príklad #7

ŠKOLSKÉ PARTNERSTVO: KOOPERAČNÉ VZDELÁVANIE A PRAKTICKÉ RIEŠENIE PROBLÉMOV

Školské partnerstvá iniciovali mimovládne organizácie z globálneho severu (Európa) a globálneho juhu (Afrika) v rokoch 2013/2014. Výsledky: globálny rozmer vo vzdelávaní, prepojenie študentov zo severu a juhu a praktické projekty v oblasti životného prostredia.

"Hodiny partnerstva sa líšia od iných pravidelných hodín. Na partnerských lekciiach by som sa dokázal do toho zahĺbiť. Naučil som sa niečo o inej kultúre. Na iných hodinách určite nie toľko. Prvá najdôležitejšia vec, ktorú som sa dozvedel o Sierre Leone, je húževnatosť. Ludia, deti sa nikdy nevzdajú svojho sna. Učí sa napriek nepriaznivým okolnostiam. "

– z denníka maďarského účastníka –

1. Popis aktivity

Jedna z najzaujímavejších metód ako priniesť globálny rozmer do školy, je vytvorenie partnerstiev medzi školami a prepojenie škôl z rôznych kontinentov, aby sa vytvorili spojenia medzi globálnym severom a juhom. Základom metódy je spojiť školy a nechať učiteľov a študentov pracovať spoločne na spoločných témach. V projekte nazvanom "Severno-Južné prepojenia" boli prepojené európske a africké školy: 4 maďarské stredné školy spolupracovali so štyrmi školami zo Sierra Leone, pod koordináciou nadácie Artemisszió (Maďarsko) a jednej rodiny (Sierra Leone). Projekt bol financovaný programom EuropeAid.

Študenti sa naučili o globálnych procesoch a témach prostredníctvom interaktívneho, zážitkového učenia a spoločná práca objasnila podobnosti a rozdiely medzi globálnym severom a juhom. Tímy pracovali na celosvetovo významných aj miestnych výzvach. Zahŕňali znečistenie a odpad, výživu a vodu alebo situáciu ľudí so zdravotným postihnutím a chudobu.

Každý školský tandem pracoval na dvoch globálnych otázkach a realizoval dva malé školské projekty počas školského roka 2013-14.

Najdôležitejšie kroky boli nasledovné:

1. príprava → 2. prvý kontakt medzi študentmi → 3. offline učenie/ úvod do témy → 4. nezávislá práca → 5. prezentácia → 6. akcia → 7. hodnotenie

Vypracovanie samostatnej práce, výskum, skúmanie osobných postojov boli dôležitými súčasťami projektu. Študenti vypracovali eseje, krátke filmy, prezentácie, denníky, prieskum, digitálne plagáty a koláže a zdieľali ich so svojou partnerskou školou. Študentské akcie mali mimoriadny význam: ďalšie vzdelávacie procesy pripravili cestu k zmene ich miestneho prostredia. Kreativita sa prejavila v rôznorodnej povahe činností. Napríklad, keďže v meste Freetown nie je pitná tečúca voda, tak študenti hľadali spôsoby opätovného využitia plastových vodných vriec. Opätovné zhodnotenie - upcycling tomto prípade nadobudlo formu založenia školskej záhrady. Plastové vrecká sa používali ako kontajnery v rastlinnej škôlke.

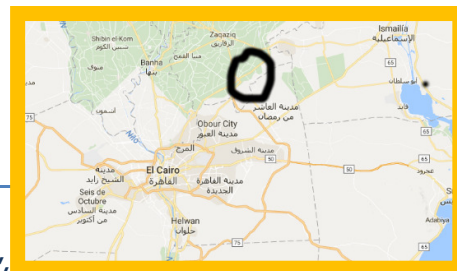
Jedným z najúspešnejších prvkov týchto aktivít bolo zapojenie miestnej komunity. Jedna škola v Sierre Leone pripravila hru a navštívila školy vo svojom susedstve, aby nasmerovala ich pozornosť na správne nakladanie s odpadom. V druhom prípade študenti zvyšovali povedomie medzi vedúcimi predstaviteľmi (kmeňovými vodcami, staršími), ktorí sú dôležitými aktérmi v rozhodovacom procese, popri formálnejších funkcionároch obcí. V oboch prostrediach bolo hlavným zameraním recyklácia a upcycling, aktivity študentov boli zamerané na miestne podmienky a problémy.

2. Prečo je to dobrý príklad?

Partnerstvo bolo založené na skutočnej výmene, zdieľanej zodpovednosti a vedomostiach - študenti a učitelia z globálneho severu a juhu sa učili jeden od druhého, nadviazali kontakty napriek technickým problémom a epidémii Eboly v roku 2014. Praktická práca na projekte ukázala, ako dva kontinenty môžu spolupracovať pri zmapovaní rôznych miestnych problémov a spoločne na ne nájsť riešenia. Riešenia sa potom zdieľajú rôznymi spôsobmi vo forme vhodnej pre danú komunitu, takže aj ďalší členovia komunity môžu využiť výsledky a zlepšiť svoje životné prostredie.

3. Ďalšie informácie

- http://artemisszio.blog.hu/tags/Észak-Dél_Kapcsolat
- [The World in the Classroom – guidebook to establish school partnerships, 2014: https://drive.google.com/file/d/0B5TgEhR6R1MbOFIld1c0aV8zWUk/view](https://drive.google.com/file/d/0B5TgEhR6R1MbOFIld1c0aV8zWUk/view)
- [The guidebook in Hungarian, 2014:](#)
- http://globalschoolsconnect.com/wp-content/uploads/2013/04/2014-World-Classroom-HU-FINAL_big.pdf

Inšpirujúci príklad #8

Iniciatíva SEKEM* (*životná sila): Egyptský model trvalo udržateľného rozvoja

V roku 1977 začal Dr. Ibrahim Abouleish iniciatívu SEKEM na nedotknutej časti egyptskej púšte (70 hektárov), 60 km severovýchodne od Káhiry. S využitím biodynamických poľnohospodárskych metód bola obnovená púštna pôda a začala na nej poľnohospodárska činnosť. V priebehu rokov sa SEKEM stala zastrešujúcou skupinou spoločností a mimovládnych organizácií. V roku 1989 škola SEKEM začala so štúdiom na základnom a stredoškolskom stupni a teraz má 300 žiakov od materských škôl až po stredoškolské triedy.

"SEKEM chce byť nielen modelom, ale aj príspevkom k rozvoju celého sveta"

~ z internetovej stránky Sekem~

1. Popis aktivity

Iniciatíva SEKEM bola založená s myšlienkou trvalo udržateľného rozvoja a kultúrnej rozmanitosti, ako aj návratu ku komunite. Vízia, ktorá priviedla Dr. Ibrahim Abouleish vykopať prvú studňu v rozsiahlej púštnej pôde, stále rezonuje v prístupe SEKEM k podnikaniu. Trvalo udržateľný rozvoj smerom k budúcnosti, v ktorom každá ľudská bytosť môže rozvinúť svoj individuálny potenciál; kde ľudstvo žije spoločne v sociálnych formách odrážajúcich ľudskú dôstojnosť; a kde je všetka ekonomická činnosť vykonávaná v súlade s ekologickými a etickými princípmi, to je to, čo riadi túto školu a jej aktivity.

Vzdelanie je základom holistického ľudského rozvoja a pokroku všetkých. Je to nepretržitá výzva. Celoživotné vzdelávanie umožňuje ľuďom zlepšiť svoje životné podmienky a prispieť k rozvoju svojej komunity a krajiny.

Študenti reprezentujú všetky sociálne úrovne a pochádzajú hlavne z blízkeho mesta Bilbeis alebo okolitých vidieckych štvrtí. Škola slúži rovnako moslimským a kresťanským deťom, povzbudzuje ich, aby žili v harmónii a rešpektovali náboženské zvyky druhých.

Hoci škola SEKEM je schválená egyptským ministerstvom školstva a je založená na egyptskom štátnom učebnom pláne, podporuje aj nové formy vzdelávacej a sociálnej interakcie. Okrem špecializácie na zlepšenie vedomostí a zručností žiakov, škola SEKEM tiež zdôrazňuje programy, ktoré pestujú integritu a charakter jednotlivca. Konvenčné vzdelávanie je preto obohatené o kurzy eurhythmu, remesiel, drámy, tanca alebo hudby. Spojením tradičných vzdelávacích metód s inovačnými vzdelávacími skúsenosťami je možné podporiť maximálny sociálny, kultúrny a vzdelávací rozvoj každého dieťaťa. Práca a učenie sú vzájomne prepojené a obe sú praktizované pre všetky vekové kategórie. Škola SEKEM poskytuje priestranné a dobre vybavené zariadenia, vrátane dielní a divadla.

2. Prečo je to dobrý príklad?

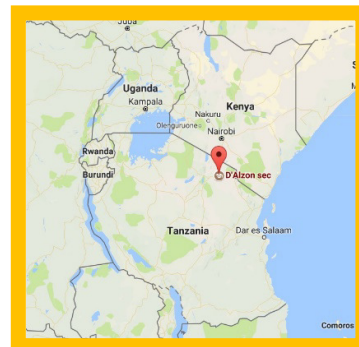
Základným cieľom iniciatívy SEKEM je posilniť koncepciu učenia sa mimo učebne; učiť prírodné vedy a ich princípy; využívať vzdelávacie metódy založené na prieskume a praktickom vzdelávaní a zvyšovať uvedomenie o životnom prostredí.

Podľa ich slov je v prírode každý organizmus nezávislý a zároveň systémovo prepojený s inými organizmami. Inšpirované ekologickými princípmi reprezentujúcimi múdrosť prírody a vesmíru, neustále sa usilujú získať a udržiavať harmonickú rovnováhu medzi týmito polaritami a integrovať ich do svojho vývoja.

Študenti prichádzajú do škôl SEKEM z vidieckych, prímestských a mestských oblastí; zo znevýhodnených a privilegovaných rodín; z rodín manažérov a odborníkov, technických odborníkov a kvalifikovaných robotníkov; z rodín poľnohospodárov a nekvalifikovaných pracovníkov; z rodín rodených Egypťanov aj cudzincov. Študenti sú tiež rôzni s ohľadom na svoje vzdelávacie potreby. Existujú takí, ktorí hľadajú pravidelnú verejnú školskú dochádzku, takí, ktorí túžia po technickom vzdelávaní a odbornej príprave, aj takí, ktorí majú špeciálne vzdelávacie potreby, a dokonca aj takí, ktorí sa vzdávajú školskej dochádzky, alebo nemali žiadnu príležitosť na akékoľvek vzdelávanie. Netreba dodávať, že táto široká rozmanitosť potrieb študentov vyžaduje vzdelávacie skúsenosti, ktoré nemožno nájsť alebo získať v akejkoľvek inej situácii či reálnom živote. Iniciatíva získala mnoho ocenení na celom svete, medzi inými aj cenu Right Livelihood Award, ktorá je známa ako alternatívna Nobelova cena.

3. Ďalšie informácie

- <http://www.sekem.com/>
- <http://goodpractices.agrinnovation.net/Pages/GoodPracticeDetails.aspx?Id=195&lang=EN&=0&Did=0&Cid=0&CMSId=10>
- http://www.planet-diversity.org/fileadmin/files/planet_diversity/Programme/Plenary_Session/13_05/Abouleish_13_5_Sekem_ppt_en.pdf

Inšpirujúci príklad #9

KLUB MALIHAI: UMOŽNIŤ STROMOM PREŽITIE V DRSNÝCH PODMIENKACH

Školské kluby vzdelávajú a aktívne zapájajú mládež do ochrany životného prostredia.

"Ako aktívny člen Klubu Malihai na Strednej škole D'Alzon v Arushe v Tanzánii, som si hlboko vedomý potreby zabrániť ničeniu životného prostredia a zlepšiť kvalitu prírodných zdrojov, vrátane starostlivosti o stromy, ktoré sa snažia prežiť v čoraz nepriaznivejších podmienkach prostredia."

- člen klubu Malihai -

1. Popis aktivity

Klub Malihai v strednej škole D'Alzon je súčasťou siete tisícok neformálnych klubov environmentálnej výchovy pre mladých ľudí v Tanzánii. Malihai je swahilské slovo, ktoré znamená životné bohatstvo vrátane vegetácie, cicavcov, vtákov a ovzdušia, tvorí základ vzdelávania o životnom prostredí ktoré sa odovzdáva členom klubu a ostatným študentom.

Mimovládna organizácia (MVO) African Wildlife Foundation (Nadácia pre živú prírodu Afriky - AWF), v spolupráci s vládou Tanzánie, pod jej Ministerstvom prírodných zdrojov a cestovného ruchu, v roku 1980 založila sieť klubov Malihai. Cieľom bolo vybudovať u mladých ľudí povedomie a podporiť snahy na predchádzanie degradácie životného prostredia.

AWF a vláda Tanzánie vytvorili kluby Malihai ako neformálny program environmentálneho vzdelávania založený na filozofii, že budúcnosť živej prírody je v rukách obyvateľov Tanzánie, najmä mládeže. Podstatou filozofie a programu bolo budovať uvedomenie mladých ľudí, aby sa stali základom pre verejnú snahu a podporu pri zachovaní alebo ochrane prírody a životného prostredia.

Sú to kluby vytvorené s úmyslom, aby už deti vo svojom ranom veku si uvedomili zmysel, význam a hodnotu prostredia, v ktorom žijú, a čo môžu urobiť, aby toto prostredie bolo ešte

lepšie. V dôsledku takéhoto vzdelávania o environmentálnom povedomí sa deťom Klubu Malihai podarilo do konca roka 2010 vysadiť v severnej Tanzánii viac ako jeden milión stromov.

Obsah aktivít klubov Malihai sa v priebehu rokov vyvíjal, pričom teraz sa kladie dôraz na ľudské aktivity, ktoré majú zabrániť ničeniu životného prostredia, než na ekologické aspekty spojené so životným prostredím. Program v súčasnosti aktívne zapája členov klubov do vytvárania škôlok stromov, záhrad kvetov, zeleninových záhrad a rybníkov; do náležitej likvidácie a zberu odpadu. Takisto vedú diskusiu o environmentálnych otázkach, podieľajú sa na národných a medzinárodných environmentálnych udalostiach, pripravujú kvetinové a stromové záhrady, včelárstva a akvakultúry, píšú články pre časopis Malihai, tvoria drámu, básne, piesne a kreslia, realizujú mnohé ďalšie ekologické aktivity.

V súčasnosti sekretariát klubov Malihai v spolupráci s významnými náboženskými obcami, ako sú hinduisti, kresťania a islam, koordinuje prípravu súboru nástrojov pre environmentálne vzdelávanie, ktoré mladým ľuďom umožní používať duchovné písma na riešenie problémov, ktoré súvisia s ničením životného prostredia.

2. Prečo je to dobrý príklad?

Zriadenie klubov Malihai pre mládež na školách je dobrým príkladom, pretože spája učiteľov, študentov a členov komunity s postupmi šetrnými k životnému prostrediu a obhajuje veľkú účasť miestneho obyvateľstva na ochrane voľne žijúcich živočíchov.

Kluby Malihai v Tanzánii podporujú mladých ľudí, aby sa správali šetrne k životnému prostrediu a posilnili svoj osobný záväzok k udržateľnejšej budúcnosti. Vláda Tanzánie odvtedy zriadila sekretariát pozostávajúci zo zamestnancov na plný úväzok, ktorí koordinujú činnosť klubov Malihai v krajine. Vláda už 37 rokov, od roku 1980, pravidelne poskytuje finančné prostriedky, aby platila aktivity a platy zamestnancov, ktorí pracujú pre sekretariát klubov Malihai.

3. Ďalšie informácie

- nla.gov.au/anbd.bib-an41261704
- <http://www.worldcat.org/identities/lccn-n94900812/>
- [ihi.eprints.org/348/1/ihieprint_\(45\).pdf](http://ihi.eprints.org/348/1/ihieprint_(45).pdf)
- [http://ihi.eprints.org/348/1/ihieprint_\(45\).pdf](http://ihi.eprints.org/348/1/ihieprint_(45).pdf)
- subnet.loginto.me/30-years-anniversary-of-malihai-clubs-of-tanza...

Inšpirujúci príklad #10

PRÁVO NA VODU: AKCIE PRE RODOVÚ ROVNOSŤ A VODU V CHIAPAS

Iniciatíva, ktorá posilňuje právo na vodu v niekoľkých domorodých spoločenstvách v oblasti Chiapas (Mexiko). Vyvinutá kolektívnou feministickou mimovládnu organizáciou a založená na prístupe zameranom na rodovú rovnosť.

"Naučili sme sa budovať vodné nádrže, verili sme, že to dokážu len muži, ale teraz sme si uvedomili, že aj my môžeme. Naozaj sa nám páčilo, že obaja môžeme spolu pracovať - muži aj ženy spolu."

~ domorodá žena z Chiapas ~

1. Popis aktivity

Chiapas je mexický región, ktorý dostáva veľa vody vo forme zrážok, hoci vidiecke a mestské komunity čelia obmedzenému a nerovnomernému prísunu vody. Hlavnými faktormi pre túto situáciu sú znečistenie vodných zdrojov, odlesňovanie, nedostatok integrovaného hospodárenia s vodou a odpadmi, vplyvy mega projektov, ako sú bane, priehrady alebo monokultúry.

S cieľom zlepšiť prístup k vode vytvorila skupina mexických mimovládnych organizácií (vedená feministickou mimovládnu organizáciou "Mujer y Medio Ambiente") projekt "Rodové a vodné akcie: infraštruktúrne a organizačné posilňovanie a ľudské právo na vodu na Vysočine Chiapas, Mexiko".

Iniciatíva, ktorá sa začala v marci 2014 a skončila v marci 2015, bola realizovaná v niekoľkých domorodých spoločenstvách z 5 obcí (Chenalho, Las Margaritas, San Cristobal de las Casas, Pantelón a Huixtán) s veľmi vysokou mierou marginalizácie a chudoby. Napriek tomu, že domorodé komunity majú silnú kultúru organizácie spoločenstva, miestne zvyky a praktiky obmedzujú integráciu žien do rozhodovacích procesov v oblasti vody. Hlavné zameranie projektu bolo čeliť tejto situácii.

Východiskovým bodom projektu bolo vykonanie participatívnej diagnózy v každej zainteresovanej domácej komunite s prístupom založeným na rodovej rovnosti a ľudských

právach. Neskôr facilitátori realizovali workshopy o vodcovstve a posilnení postavenia žien vo vodnom hospodárstve.

Workshopy boli zamerané na zvyšovanie povedomia o dôležitosti zapojenia žien do všetkých rozhodnutí o hospodárení v vodou v komunite. Tieto workshopy boli realizované so ženami a mužmi, oddelene aj spoločne. Vzdelávacie aktivity a školenia umožnili integráciu nových plánovacích stratégií a riadenia projektov nových infraštruktúr (ecotecnías) súvisiacich s potrebami žien (vodné nádrže, ekologické kúpele, systémy zberu dažďovej vody, vodné filtre atď.).

Projektu sa podarilo vybudovať kapacity a zručnosti potrebné na prevádzku a údržbu rôznych realizovaných infraštruktúrnych projektov. Okrem toho posilnil organizačné procesy a prispel k modifikácii rodových modelov s cieľom začleniť ženy do rozhodovacích procesov v oblasti vody. Vo všetkých činnostiach sa podporovala spravodlivá účasť žien a mužov a vytvorili sa priestory, v ktorých sa zohľadňovali hlasy, názory a skúsenosti žien. Od histórie a skúseností každej komunity záviselo, ako bol začlenený rodový prístup, priniesol v každom prípade iné výsledky, ale prinútil všetky komunity analyzovať sociálnu a kultúrnu nerovnosť medzi pohlaviami, najmä vo veciach súvisiacich s vodou.

2. Prečo je to dobrý príklad?

Všeobecne uznávaným faktom je, že ženy by mali zohrávať dôležitú úlohu vo vodnom hospodárstve a že táto úloha by sa mohla ešte posilniť prostredníctvom stratégie uplatňovania rodovej rovnosti (UN Water). Táto iniciatíva je dobrým príkladom toho, ako začleniť rodový prístup do činností v oblasti vzdelávania a budovania kapacít súvisiacich s právom na vodu a ochranou životného prostredia, ktoré sú replikovateľné v rôznych kultúrnych a geografických súvislostiach.

3. Ďalšie informácie

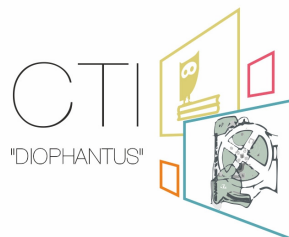
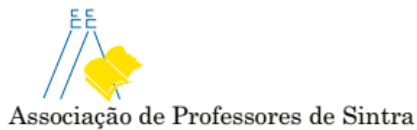
- [Mujer y Medio Ambiente: https://www.mmambiente.org/](https://www.mmambiente.org/)
- [Water as human right: http://www.cepazdh.org/wp/?p=618](http://www.cepazdh.org/wp/?p=618)
- http://media.wix.com/ugd/59becd_46074d46824d4c60a1e2ef3bb90d152c.pdf

Autori projektu SAME World:

Vedúci partner

Partneri projektu:

November 2017

Dostupné online na adrese:

edu-kit.sameworld.eu

Táto publikácia bola pripravená v rámci projektu **S.A.M.E. World – UDRŽATEĽNOSŤ / UVEDOMENIE / MOBILIZÁCIA / ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**
(SUSTAINABILITY.AWARENESS.MOBILIZATION.ENVIRONMENT)

v globálnom vzdelávaní v Európskom roku rozvoja 2015,
s finančným príspevkom Európskej Komisie

Tento projekt bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Projekt a tento materiál reprezentujú výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tomto materiály. DCI NSA-ED/2014/338-120